

Nederlands hoger onderwijs doet het behoorlijk, maar meer ondanks dan dankzij het beleid

Authors	Eijlander, Ph.
Published in	Nederlands Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid (NTOR)
Publication Date	2007
Link	https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/b9c40a76-5ae8-4174-b06b-595b67f44463
Citation	Eijlander , P 2007 , ' Nederlands hoger onderwijs doet het behoorlijk, maar meer ondanks dan dankzij het beleid ' , Nederlands Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid (NTOR) , vol. 19 , no. 3 , pp. 127-128 .
Download Date	2025-02-12 07:22:42
Rights	<p>General rights</p> <p>Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research. - You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain - You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal" <p>Take down policy</p> <p>If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.</p>

Ten Geleide

Nederlands hoger onderwijs doet het behoorlijk, maar meer ondanks dan dankzij het beleid.

Onlangs rapporteerde de Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) over de prestaties van het hoger onderwijs in Nederland (*Thematic Review of Tertiary Education, The Netherlands*, mei 2007).

Het goede nieuws is dat Nederland het behoorlijk goed doet in het internationale veld van het hoger onderwijs. De onderzoekers stellen onder meer vast dat, op basis van internationale standaarden, de Nederlandse studenten goed zijn voorbereid op het hoger onderwijs. De prestaties van onze studenten zijn in vergelijking met andere landen goed; Nederland komt op de OECD-rate tot een score van 76 procent bij een gemiddelde van 71.

Maar er zijn volgens de onderzoekers ook punten van aandacht en zorg voor het Nederlandse bestel van hoger onderwijs. De scholingsgraad van de staf in het hogerberoepsonderwijs laat – in vergelijking met verschillende andere Europese landen – te wensen over. Er zijn te weinig academici werkzaam in het hbo.

Een punt van zorg is ook dat de overheidsuitgaven voor het hoger onderwijs achter blijven in Nederland. In de periode van 1995 tot 2003 nam het totale budget (uit publieke en private bronnen) met slechts 12 procent toe, terwijl de gemiddelde stijging in de OECD-landen maar liefst 46 procent bedroeg. Dat scheelt nogal wat!

Het OECD-rapport legt ook de vinger bij de gebrekkige verbinding tussen de toekenning van fondsen voor onderzoek enerzijds en de onderzoeksprestaties aan de andere kant. Maar een beperkt deel van de middelen wordt in competitie toegewezen.

Maar de meest opvallende, ja schokkende conclusie van de OECD-onderzoekers is dat het goede presteren van de Nederlandse universiteiten en HBO-instellingen eerder ondanks dan dankzij het nationale beleid is gerealiseerd. De onderzoekers wijzen op de zwakte van de besturing en het management op het nationale, politieke niveau. In het bijzonder is er zorg over de strategische koers en de politieke initiatieven van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. In veel opzichten lijkt het Nederlandse stelsel van hoger onderwijs op een 'auto-pilot', zo stellen de rapporteurs.

Er is sprake van korte termijnbeleid en robuuste en transparante agenda's voor de lange termijn ontbreken. Het ministerie dobbert mee op de golven van de nationale politiek en het is – mede daardoor – onvoorspelbaar waar het schip belandt of strandt.

Dit beeld vraagt om (her)bezinning. Wat is immers de toegevoegde waarde van hoger onderwijsbeleid indien het in hoofdzaak een afspiegeling is van de heersende politieke opvattingen en overtuiging? Dan ontstaat er geen goede balans tussen wisselende politieke voorkeuren en een consistente aanpak op grond van zorgvuldige analyses en gegevens.

Een van de aanbevelingen uit de OECD-review is om een onderzoek te laten verrichten naar het bestaande (departementale) systeem van de verzameling van gegevens, analyses en de verspreiding van deze informatie en kennis.

Wie zou dit onderzoek moeten verrichten? Wellicht één van de Nederlandse universitaire onderzoeksinstituten? Of zou een Europese aanbesteding wellicht uitkomst kunnen bieden?

Ph. Eijlander